

Felelős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZERDA, 1909. FEBRUÁR 10.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM. — 32. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

Magyar háziipar.

Kassa, febr. 9.

Az ország egyes vidékein, elszór-
tan már régóta kultiválják a háziipart.
Egyik legrégebb idő óta fennálló ily-
nemű intézmény az Izabella főher-
cegnő védnöksége alatt működő „Iza-
bella háziipari Egylet”, mely az or-
szág nyugati részén biztosít gondta-
lan megélhetést a népnek. Mi nálunk,
Abauj-Torna megyében most van for-
rásban a háziipar. Szalay Lászlóné
urnő vezetése alatt a Tulipán Magyar
Iparvédő Egyesület a füzéri járásban
már megalapozta a szövő ipart, Bol-
dokkóvárán pedig a játékszeripar
meghonosítása érdekében történt fi-
gyelemre méltó kezdés.

A mag tehát el van hintve, s hogy
gyökeret eressen, gyümölcsöt hozzon,
ahhoz három feltételt, mely egyuttal
programmelve a háziipari tevékeny-
ségnek, Szterényi József államtitkár
szabta ki az Országos Magyar Házi-
ipari Szövetség vasárnapi ülésén mon-
dott nagyszerű beszédében. Összege-
zük ezen irányelveket. Az első felté-
tel megmenteni és amennyire lehet
fejleszteni a századok óta ránk mar-
adt népművészeti kincset, ezt a ne-
mes és értékes anyagot, mely a rég
mult századok népeletébe enged be-
tekintést, de egyuttal alkalmas arra,
hogy népünk foglalkoztatására alapul
szolgáljon. A másik feladat, hogy né-
pünk ezreit bevonjuk ezzel az ipari
termelés keretébe, hogy azt az időt,
mely a mezőgazdasági munka szünet-
telése idején kihasználatlan volt, ér-
tékesítsük és ez által a népnek jobb
megélhetését biztosítsuk. A harmadik
s talán a legnehezebb feladat, meg-
nyerni a magyar fogyasztó társadal-
mat, a magyar ipari termelés számára
és meggyőzni a társadalmat arról,
hogy Magyarország ipari termelése
sok vonatkozásban a szükségletek fe-
dezésének kellő mértékét nyújtja.

A népművészeti motívumok meg-
mentése érdekében művészeink és író-
ink fáradhatatlan munkásságot fejte-
nek ki. Az első feltétel tehát csak
ugy biztosítva van, mint a második,
hogy a népet be kell vonni az ipari
termelésbe. A társadalom vezetőiben

van annyi lelkesedés és akaraterő,
hogy rendszeresen felépítsék a házi-
ipari tevékenység szervezését. A ne-
héz feladat ott kezdődik, hogy a tár-
sadalom széles rétegeit meg kell
nyerni a magyar ipari termelés szá-
mára. Hogy ne legyen problematikus
a háziipari mozgalom, ez a siker leg-
komolyabb feltétele. A mult tapaszta-
latai joggal töltik el a vezetőket ag-
godalmaskodó érzéssel. A magyar
iparpártolásnak nagyszerű felbuzdu-
lása, a Tulipán mozgalom, mint szo-
moruan tapasztaltuk, hamar ellankadt
s piacunkat szinte megszégyenítő mó-
don ellepte a külföldi áru. Volt hitel,
amennyi jól esett. A külföldi gyáros
csak hogy megtartsa a fogyasztó pia-
cot, adott árut, annyit, mint soha
máskor — hitelbe. És még csak meg-
róni se lehet kereskedőinket azért,
hogy a hitelt kiaknázzák, mert hiszen
a gyöngébb magyar ipar a hitelezés-
ben nem veheti föl a versenyt a kül-
földdel. Nem is a kereskedőn, nem is
a hitelezésen mulik a magyar ipar-
pártolás sikere, hanem kizárólag a
fogyasztó közönség kitartásán. Ha a
fogyasztó közönség végre már belátja,
hogy a magyar ipari termék szükség-
leteit csak úgy kielégíti, mint a kül-
földi áru s eltántoríthatatlan szilárd-
sággal ragaszkodik a honi áruhoz, a
kereskedők is kénytelenek szakítani a
külfölddel.

Ehhez azonban komoly elhatá-
rozás szükséges. Csak arra kellene gon-
dolni, hogy minden magyar áruért
kiadott korona a nemzet vagyonát
gyarapítja s a mennyi pénzt idegen
gyártmányokért fizetünk, annyival
kisebbitjük a magunk gazdasági ere-
jét. A háziipari mozgalom nagyszerű
gondolat, ha fogyasztó piacot bizto-
sítathatunk neki, áldásos eredménnyel
kecsegtet. A jólétben élő nép, a tár-
sadalomra mindenképpen hasznot je-
lent. A jól kereső nép egyuttal kitűnő
fogyasztó, tehát ugyszólván vissza-
adja mindazt, amit a társadalom-
tól kap.

Nagy stilű gazdasági fellendülés
perspektívája nyílik arra a gondolatra,
hogy a nép ezreinek tömege beka-
paszkodik az ipari termelésbe. A tél
parlagon hevert, jobbára elhenyített
idejéből érték alakul s ez az érték

alkalmas arra, hogy nemzetünk gaz-
dasági erőt népességét, kulturáját
erősítse, gyarapítsa.

A szomorú tapasztalatok ellenére
is, hisszük, hogy a maga sorsával
csak a rövid lejáratra törődő magyar
társadalom mihamar felismeri köteles-
ségét s szakít azzal a kárhozatos fel-
ületességgel, melyből a külföldi ipar
oly eredményesen táplálkozik.

A Kazinczy-kör ülése.

Fővárosi írók Kassán. — Az évad
programjáról.

A kassai Kazinczy-kör választmánya
tegnap délután Münster Tivadar nyug. pol-
gármester elnöklete alatt a kör helyiségében
ülést tartott. A választmány mindenekelőtt
meghallgatta Nagy Olivér dr. a kör főtitká-
rának jelentését, az évad még hátralevő
programjáról. Jelenti, hogy több fővárosi
előkelő író sikerült a körben való felolva-
sásra nyerni. Így megígérte közreműködését
Bársony István, Ábrányi Emil, Zsoldos
László és Malonyai Dezső, akinek felolva-
sása az évad februári és márciusi sorrendjé-
ben oszlik meg. Február hó 27-én jön Kas-
sára Bársony István, aki a Kazinczy-körben
egy vadász kalandját és humoros elbeszé-
lését fogja felolvasni. Ugyan akkor Eisy
Emilia szavalattal lép föl.

Ezt megelőzően Arányi Antal nyug.
tanítóképző-intézeti igazgató tart felolvasást,
még pedig február 13-án, míg Siposs A.
Gyula kamarai elnök február hó 19-én fog
felolvasni keleti utján tett élményeiről. Már-
ciusra marad Kundt Ernő felolvasása, aki
londoni élményeiről fog csevegni, továbbá
Szabó Adorján, Nagy Olivérné urnő, Áb-
rányi Emil, Zsoldos László és Malonyay
Dezső felolvasása.

Az iskola-egyesület átirata, melyben a
Budapesten létesíteni szándékolt német is-
kola felállítására elleni tiltakozásra hívta fel a
Kazinczy-kört, időközben tárgyalanná vált,
amennyiben ezt a tervét a kultuskormány
megmástitotta. A választmány elhatározta,
hogy 100 koronával belép a Vidéki Hirlap-
írók Országos Szövetségébe alapító tagnak,
ezzel is méltányolni akarván a sajtó részé-
ről mindenkor tapasztalt meleg pártfogást.
Elhatározta a választmány, hogy Thaly
Kálmánt titkos tanácsosi kinevezése alkalmá-
ból, Szávay Gyulát 25 éves írói jubileuma
alkalmából üdvözli.

A kör a Muzeumok és könyvtárak fel-
ügyelőségétől 500 koronát kapott a könyv-
tár felújítására. A választmány elhatározta,
hogy ezen összegből megszerzi Kazinczy
Ferenc műveit s a nagy nyelvújítóra vonat-
kozó literaturát. Végül 8 új pártoló tagot
vett föl a választmány.

SWÄRDSTRÖM

Jegyek előre válthatók Vitéz Á. könyvkereskedésében 7. 5. 3. korona árak mellett.

Vasárnap, 1909. február 28-án este
8 ó. a Schalkház-szálló disztermében
≡ négyes bucsu dalestélye. ≡

Az új korcsolyapálya.

— Szeptemberben elkészül. —

Mint megtartuk: tegnap délután a városházán értekezlet volt az új korcsolyapálya ügyében, amelyen a város részéről *Éder Ödön* polgármester, dr. *Ékes Lajos* tanácsos, dr. *Blanár Béla* főügyész, *Grósz Emil* mérnök, dr. *Sichermann Bernát* és *Stekker Károly*, a korcsolya-egylet részéről pedig *Bessenyei Béla* elnök, dr. *Bassó Imre*, *Czitó Ferenc* és *Grosschmid Károly* vettek részt. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy a szükséges 80.000 K. kölcsönt a város veszi fel és az egyesület 30 év alatt törleszti. Az egyesület a maga részéről beépít 30.000 K-t és saját üzemű villamos berendezést állít fel. A jelenlegi alapszabályokban megállapított tagsági díjak fel-emeléséhez vagy leszállításához a tanács jóváhagyása szükséges. Az építést *Sándi* budapesti műépítész módosított tervei szerint, maga az egyesület végzi, még pedig úgy, hogy az szeptember 1-ére készen legyen, amikor is a városépítő-egyesület a Kassán megtartandó polgármesteri kongresszus alkalmával a pavillonban szándékozik a magánosok tulajdonát képező műtárgyakból kiállítás rendezni.

Mennyit ér egy milliomos?

Egy rablógyilkosságtól megmenekült budapesti milliomos 150 koronát ígért élete megmentőjének.

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy egy Müller Vilmos nevezetű duszgazdag tőkepénzes és háziur megmenekült a legszörnyűbb végzettől, ami embert fenyegethet; megmenekült az orgyiloktól, mely már élesre volt fenve, melyet már az elvetemült kéz dőfésre készen tartott. Egy derék ember eleve értesítette a rendőrséget a készülőben levő gyilkosságról és így a rendőrség az utolsó percben ártalmatlanná tette a me-renylőt.

A dolog, mint tudjuk, úgy történt, hogy Tamási Béla asztalossegédet megszólította az utcán bizonyos Kallós Ferenc munkanélküli szobafestő-segéd, hogy akar-e pénzt keresni, sok pénzt, több ezer koronát? Ki ne akarna pénzt keresni, ha lehet és hát Tamási meghallgatta különös jóakarója expozéját. Amit megtudott: iszonyatos volt. Kallós arra kérte, hogy segédkezzék neki Müller legyilkolásában és kirablásában. Tamási Béla, pedig szegény ember ő is, nem kábult el egy pillanatra sem, hanem elhatározta, hogy nemcsak nem vesz részt az ilyen gaztettben, de meg is akadályozza, hogy azt Kallós akár nélküle, akár mással, végrehajthassa. Tehát e végből színelig beleegyezett az ajánlatba és azonnal értesítette a rendőrséget. A többit tudjuk. A rendőrség éppen akkor fűlte le Kallóst, mikor ez Müller lakásába behatolt.

A közönség úgy vélte, hogy a dolognak természetes folytatása nem merülhet ki Müller Vilmos örömeiben, Kallós Ferenc becsukatásában; hanem kell ide egyéb is, még pedig Tamási Béla illő megjutalmazása.

Hiszen bizonyos, Tamási nem produkált olyant, ami nem lett volna a kötelessége. Bizonyos, hogy még nem érdem, ha nem veszünk részt gyilkosságban, dacára az arra való egyenes fölhevásnak; az sem érdem, hanem kötelesség, a készülőt bünt megakadályozni. Mert, aki ezt nem teszi, bűnpalástolást követ el.

De akárhogyan vesszük a dolgot, akár rideg kötelességet teljesített Tamási, akár

többet, annyi bizonyos, hogy Müller Vilmos neki köszönheti, hogy becses életében fennakadás nem állott be. És ezért indokoltnak minősíthető a közönségnek abbéli találgató várákozása, hogy vajjon minő jutalomban fogja részesíteni megmentőjét? Némelyek azt mondták, hogy az egyik házát ráírattja; mások tudni vélték, hogy ötvenezer koronás takarékpénztári könyvet ajándékozzon neki; meg így, meg úgy. Nos, ne törje a fejét senki sem tovább. Mink megmondjuk, hogy minő jutalmat adott Müller Vilmos a szegény asztaloslegénynek.

Százötven koronát.

Mielőtt azonban e nagylelkűsége szánta volna magát, hosszasan töprengett. És miután hosszasan töprengett nem jutott eszébe semmi. Megkérdezte tehát egy ügyvédőtől, hogy ily esetben mekkora szokott lenni a jutalom?

— A megmentett érték tíz százaléka.

És ezen az alapon emelkedett föl Müller Vilmos gavalérsága százötven kemény koronáig. Önök azt mondják, hogy ejnye, be fővény fráter ez a Müller! Pedig nincs igazuk. Ő csak szerény. Oly szerény, hogy még, Mert tizszer százötven, azaz 10×150 vagyis Ezer ötszáz korona, ez a megmentett érték, vagyis becses életét ennyire takarálja ő saját maga. Nos, nem szerény férfú-e ez a kitünő férfú?

Most vesszük észre, hogy tévedtünk. Nem százötven koronát adott Tamásinak Müller. Nem.

Csak ígért.

HIREK.

Műkiállítás Kassán.

A Városházai Egyesület, mint örömmel tapasztaljuk, fáradhatatlan az új ideák kieszelésében. Ma délután a Városi Uránia Színház szervezésén dolgoznak s alig, hogy ezt az egészséges gondolatot életre keltik, egy igazán időszerű ötlet megvalósítása előtt állanak.

A polgármesterek ez idén kongresszust tartanak Kassán. Addigra már virágdísz fog ékeskedni a házak szürke felületén. Ezzel talán eleget is tett volna a Városházai Egyesület. Az ambíció azonban tovább serkenti s erre az alkalomra a műkiállítás rendezését vette tervbe az egyesület. Még pedig oly módon, hogy az addig felépülő új korcsolyapavillonban, a magántulajdonban levő kassai műtárgyakból tárlatot rendez.

Ez nemcsak élelmes ötlet, hanem kultur fajsullal bíró gondolat. A kassai jobbmodu házakban sok régi és modern műtárgy található. Egy kis muzeumra való kikerekedne belőle. Ezeket a műtárgyakat a közönség elé tárni kulturális haszonnal jár. Egy képnek, szobornak, remek műtárgynak szemlélete tanít, izlést fejleszt, közelebb hozza a közönséget a szép kultuszának a megértéséhez. Kivánjuk, hogy ez a gondolat, a műtárgyak tulajdonosai előtt is olyan rokonszenvre találjon, mint a minőt mi a kultúra érdekében neki tulajdonitunk.

— Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Péterfi József*, a kassai kir. jogakadémia titkárát a jogakadémián újonnan szervezett könyvtárszti állásra kinevezte. — A közös hadügyminiszterium *Krantz Dezső* kassai végzett joghallgató, tartalékos hadapródót a kassai helyőrségi törvényszékhez hivatásos hadbírójelöltnek kinevezte.

— Országos magyar háziipari szövetség. Az országos magyar háziipari szövetség vasárnap délelőtt Budapesten az Iparművészeti Múzeum nagytermében *Izabella főhercegnő* védnöksége alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlésen a kormány tagjai is megjelentek. Kassáról jelen voltak *Szalay László* főispán és neje *Szalay László*

lóné urnó. A közgyűlésen *Izabella főhercegnő*, *Wekerle Sándor* miniszterelnök és *Szerényi József* államtitkár tartottak beszédet. A közgyűlés után *Balhyány Lajosné* grófnő a szövetség elnöknője több előkelő hölgyet mutatott be *Izabella főhercegnőnek* s köztük *Szalay Lászlóné* urnót is bemutatatta, akivel a királyi hercegasszony több szívélyes szót váltott.

— Egy öreg nyomdász jubileuma. A kassai könyvnyomdászok február hó 14-én vasárnap délelőtt 10 órakor, a városháza közgyűlési termében *Strom Bernát*, kassai betűszedő 50 éves jubileuma alkalmából diszgyűlést tartanak. A ritka jubileum megünnepléséhez a rend. biz. meghívót küldött az összes kassai egyesületek és testületeknek, melyeknek legtöbbje már bejelentette, hogy képviselteti magát a diszgyűlésen. Az ünnepségre képviselőt küld a Könyvnyomdászok Országos Egyesülete is. A rendezőbizottság a diszgyűlésen a közönség köréből vendégeket szívesen lát.

— Ingyentéj kiosztás. A kassai gyermekvédő Liga hölgybizottsága felügyelete és közreműködése mellett február 1-től, öt napon át a *Ferencz József-téri* kaszárnyában 1052 gyermeknek, az új utcaiban 849 gyermeknek, összesen 1901 gyermeknek osztottak ki ingyen tejet és zsemlet.

— Pro Sicilia et Calabria. Lapunkban már közöltük, hogy igen érdekes felolvasásban lesz része városunk közönségének. A bizottság, mely a délolaszországi károsultak segélyezésére rendezi ezen felolvasást, most arról értesít bennünket, hogy a felolvasást egy nappal később tartja meg, vagyis február 16-án délután 5 órakor a színházban. Az előadás iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik a vidék részéről is s épen erre való tekintettel hívjuk fel a közönség figyelmét, hogy a helyekről már most gondoskodjék a színház igazgatóságánál, a mely a jegyek elárúsítását készségesen vállalta magára. Azt hisszük, hogy *Bánó Jenő* főkon-sulnak önzetlen vállalkozását Kassán is a leglelkesebb közönség fogadja és a legszebb siker fogja eddigi előadásait gazdagítani.

— Tetténért zsebtolvajok. *Czifra Mária* és *Mirga Julia* hernádtihanyi cigány-nők a helybeli vasuti állomás szénraktárából szemet loptak. A tolvajokat azonban tetten érték, előállították és a bűnvádi eljárást folyamlatba tették ellenük.

— A városi szegényeknek. A Kassai Jelzálogbank a városi szegényeknek 50 koronát adományozott.

— Eperjesi ródlizók Kassán. Az eperjesi ródli-egylet elnöke értesíté a K. A. C. ródli osztályát, hogy vasárnap Kassára jönnek a bankói ródli-pálya megtekintése céljából. A ródlizók délelőtt érkeznek és az esti vonattal visszautaznak.

— Bolti tűz. A fő-utca 25. számú házban lévő *Szauberer* Dezső óras üzletében ma éjjel 2 órakor tűz ütött ki. A kivonult tűzoltóság sikertelenül a tüzet lokalizálni még mielőtt az üzleti felszerelésben kár esett volna.

— Előkelő ismeretség. Egy budapesti magánszínház egyik fiatal, de annál tehetőségtelebb szépsége mindenképen előkelő ismeretségre vágyott. Irigylte a primadonákat, akik selyemben, butonokban, automobilban pompáztak, míg ő kénytelen beérni a kisebb polgári udvarlók ajándékaival. Hosszas gondolkodás után merész lépésre tökélt el magát. Főlkoreste egyik újságíró-barátját és megkérte, mutassa be őt egy grófnak vagy bárónak. De — kötötte ki a kis színésznő — történelmi név legyen és bőpénzü.

— Nagyon szívesen, — felelte az új-

ságiró. Ma délután kocsival jövök magáért és majd elmegyünk.

Igy történt. A színész legszébb toalettjét vette föl és szivdohogva szállt föl az egyfogatúra. Az Andrássy-uton hajtottak és a köröndnél az ifju megállította a kocsit.

— Itt lakik? — kérdezte a leány.

— Itt, itt. Szálljon le!

Aztán gyalog néhány lépést tettek. A gróf Pálffy János szobra előtt megállt az újságíró. Főmutatót a szoborra és így szólt:

— Ime, bemutatom gróf Pálffy Jánost. És most magukra hagyom. Barátkozzanak!

Az újságíró sietve távozott, a grófi ismeretségre vágyó színész pedig ma is szárítgatja a könnyeit.

— Gyufamonopolium. Tudvalevő, hogy a magyar és osztrák kormányok a gyufagyedáruság behozatalára gondolnak. Az előmunkálatok mindkét államban javában folynak, sőt Bécsből ma már azt jelentik, hogy az osztrák kormány ezzel a kérdéssel a legközelebbi időben közelebbről fog foglalkozni. Hogy a megváltandó gyárak közben ne szaporodjanak, az osztrák kormány intézkedett, hogy a gyufagyárak új telepeket a jövőben csupán előzetes engedély alapján létesíthessenek, azonfelül minden nagyobbítást és lényegesebb átalakítást adminisztratív intézkedések útján fognak megakadályozni.

— A Városi estélyre a már közölt felülfizetésekön kívül az alábbi felülfizetések érkeztek: Répászky Mihály építész 20 K, Péchy Aurél táblai tanácselnök 10 K, Dr. Svehla Kálmán I. oszt. főorvos 10 K, Lóskay Gábor honv. ker. prnok 20 K, Szmrecsányi László a közjegyz. kam. elnöke 20 K, Zalka Zsigmond gazd. akad. igazg. 10 K. Ezekért a nagylelkű adományokért a Várospépítő Egyesület ez uton mond hála köszönetet.

— A kassai hölgyek piknikje. A kassai hölgyek jótékony célú piknikének előkészületei serényen folynak s a szűkebbkörű hölgybizottság, névszerint Arnold Sándorné, Bartay Oszkárné, özv. Bernáth Elemérné, dr. Besseney Béláné, Békassy Józsefné, Bródy Frigyesné, Déri Gyuláné, Ferdinándy Gyuláné, Jankó Miklósné, Kincz Viktorné, Kresz Jánosné, Pausz Ilka, dr. Puky Endréné, dr. Sebeők Antalné, Szakmáry Kálmánné, Szopkó Gézánné és Váczy Józsefné urnók Szalay Lászlóné urnó elnökle alatt, holnap szerdán d. u. 1/4 órakor a vármegyeháza kis tanácsstermében ismét összeül rendes heti értekezletére, hogy eddigi működéséről beszámoljon s a további intézkedéseket megbeszélje. A felsorolt női bizottságnak a rendezés nehézségében, Bartay Oszkár, Fürst Sándor, Kresz János (mint a bizottság pénztárosa), Mária Brunó és dr. Varga Kálmán urakból álló szűkebbkörű férfibizottság lelkes munkatársaként segítkezik. A pikniken, a rendezés nehézsége miatt mostanában oly ritkán előforduló cotillion tervezetik, melyet Mária Brunó százados fog kiváló leleményes és izléses figurákkal rendezni. Ugyancsak alkalmunk lesz az érdekes és kedves „Szerröger” skót táncban is gyönyörködhetni, melyet 12 pár táncol és mutat majd be. A piknik iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik, úgy hogy az est minden várakozást felülhaladó fényes sikerűnek ígérkezik.

Színház.

— Az ember tragédiája tegnap este került színre harmadszor s a színház minden ülőhelye megtelt közönséggel. A teljesen zsufolt nézőtér lelkes tapsokkal honorálta a kitűnő előadást s gyönyörködve nézte a látványosságnak beillő szép díszleteket. Gyakran szólították a lámpák elé Komjáthy Jánost, Fáy Flórát és Bartha Istvánt. Mint értesülünk, ma este is zsufolt

ház várja Madách remekművének előadását, sőt már a szerda és pénteki előadásokra is nagy az előjegyzés. Ezt a lelkes felbuzdulást örömmel konstatáljuk, mert beszédes bizonyossága a kassai közönség művészi izlésének s egyúttal annak a becses megértésnek, mely őt a komoly színészi feladatok lelkes honorálásához vonza.

— Pro Sicilia et Calabria. A Kassai Nemzeti Színház igazgatósága a szicíliai és calabriai földrengés áldozatai javára e hét csütörtöki rendezendő jótékony célú előadás műsorát már megállapította. A mentőakció kassai bizottsága tudvalevően úgy határozott, hogy a külön gyűjtést mellőzi, s helyébe a színházi előadás jövedelmét ajánlja fel a segélyalapnak. A jegyárakat is erre való tekintettel 50 százalékkal megdrágították, hogy minél jelentékenyebb összeget biztosítsanak a nemes célra. A csütörtöki előadás iránt, mint értesülünk úgy Kassán, mint a vidéken nagy érdeklődés mutatkozik. Erre való tekintettel, a színházi pénztárnál már most biztosíthatók a jegyek. Komjáthy János színigazgató ma kapott értesítést, hogy a jótékony célú előadásra Rácz Károly híres debreceni primás teljes zenekarával részt vesz. Ugyancsak fellép a kassai Rácz Gyula zenekar és Hadi István zenekara. A közreműködők sorában érdekesnek ígérkezik a kassai dalegyetel és zeneegylet vegyes karának fellépése. Pompás cabaré műsort állított össze a színház. A finom és izléses számokat a társulat elsőrangú művészei adják elő. Lesz tánc, kuplé, ének, apró bohózat, szóval mindenképpen érdekes és vonzó a műsor.

— A Swärdström-koncert iránt, melyet Vitéz A. könyvkereskedő rendez, nemcsak Kassán, hanem egész Felsőmagyarországon páratlanul nagy érdeklődés mutatkozik. A zeneértő közönség nem tudja elfelejteni azt a rendkívül művészi élvezetet, melyet Swärdström Valburg asszony és három leánynővére Olga, Sigrid és Astrid legutolsó kassai hangversenye nyújtott. Az idei hangverseny műsorán, melyet február hó 28-án állapítottak, Swärdström Olga új magánzámokkal és a kvartett is felújított műsorral lép fel. Az idei évad fénypontjává ígérkező hangversenyre már előre megváltathatók Vitéz A. könyvkereskedésében (Főutca 75.). Swärdström Valburg asszony tegnap Szegeden tartott hangversenyt, mely fenomenális sikerrel gazdagította dus babérait.

Színházi műsor:

Kedd: *Az ember tragédiája.*

Szerda: *Az ember tragédiája.*

Csütörtök: Jótékony célú előadás. Műsor: *Dalárdák fellépése. — Gúnynyarok versenye. — Kabaret.*

Péntek: *Az ember tragédiája.*

Szombaton: *IV. Henrik.* Színmű.

Vasárnap: d. u. *A csikós.* Népszínmű. este *Rezervisták.* Énekes b.

Hétfő: *A boszorkány.* Dráma.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 9.

A képviselőház mai ülését Justh Gyula elnök 10 óra után nyitotta meg.

A jegyzőkönyv hitelesítése után folytatták a földadóreform részletes vitáját.

Az egyes szakaszoknál Polónyi Géza, Mezőfi Vilmos, Roics Milán, majd Nagy Sándor, Tuskán Gergely, Szappanos István, Mazuránics Bo-

goszláv és még mások ajánlottak módosításokat.

Némelyikhez Wekerle is hozzájárult és a Ház mindig Wekerle után indult a módosítások elfogadásában.

Az ujoncjavaslatok.

Budapest, febr. 9.

A függetlenségi párt ma délután értekezletet tart, amelyen az ujoncjavaslatokat fogja tárgyalni. Az értekezlet, az előjelek szerint, egész simán fogja elintézni a javaslatokat.

Kossuth bécsi utja.

Tiszta függetlenségi kabinet.

Budapest, február 9.

Bécsből az a hír érkezik, hogy a király csak a jövő hét keddjén fogja Kossuth Ferencet kihallgatáson fogadni. Az elhalasztásnak az az oka, hogy a király előzetesen még több államférfiut rendel magához, akiket főleg aziránt fog meghallgatni, hogy a kormányzásnak a függetlenségi párt által való átvételével szemben minő álláspontot foglalnak el.

Bécsben határozottan állítják, hogy Kossuth Ferenc teljesen *kidolgozott programmal* járul e részben a király elé. A program főbb pontjai: az önálló bank előkészítése a kereskedelmi szerződésekre, általában *államostitkos választói jog*, sok szociális reform, a Duna-Tisza csatorna kiépítése, külön vasutügyi miniszterium és még sok más. A bécsi hirt mindenesetre csak fenntartással közölhetjük.

Kossuth állapota.

Budapest, febr. 9.

A képviselőházban ma megjelent dr. Müller Kálmán, Kossuth háziorvosa, akinél a képviselők érdeklődtek a miniszter állapota felől. Müller kijelentette, hogy Kossuth állapota lényegesen javult és szombaton esetleg már Bécsbe utazik.

Vonatösszelejtkezés.

Budapest, febr. 9.

A rákosi nyílt pályaudvaron ma egy vesztelő tehervonatba belefutott egy másik tehervonat. A két lokomotív pozdorjává tört, hét kocsi összetört, Mészáros Dániel mozdonyvezető pedig súlyosan megsérült.

Kassai Nemzeti Színház.

1909. február hó 9-én (páros)

Az ember tragédiája.

Drámai költemény 4 szakaszban, 13 képben. Irtá: Madách Imre. Zenéje: Erkel Gyulától. Képek: 1. A meny. — 2. A paradicsom. — 3. Az álom kezdete. — 4. Egyiptom. — 5. Athén. — 6. Róma. — 7. Konstantinápoly. — 8. Prága. — 9. Páris. — 10. London. — 11. A phalanster. — 12. A jeges vidéken. — 13. Az álom vége.

Főszereplők:

Ádám — — — — — Komjáthy János
Éva — — — — — Fáy Flóra
Lucifer — — — — — Bartha István

Epizod szerepekben részt vesz az egész társulat.

A „Kassai Népbank.“

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk az 1908. üzletévről vonatkozó jelentésünket a következőkben előterjeszteni:

Jelentésünk üzleti részét megelőzőleg mély sajnálattal említjük fel Koczányi Béla volt felügyelőbizottsági tagunk gyászos elhunytát. Benne intézetünk ügybuzgó, őszinte barátot veszített, kinek emlékét kegyelettel fogjuk őrizni. Helyét Hensch Ernő mint legtöbb szavazatot nyert póttag foglalta el.

Jelentjük a t. közgyűlésnek, hogy a múlt évben intézeti házunkat megfelelően kitataroztattuk és hivatalos helyiségeinket is célszerűségi szempontból az első emelet teljes utcai részére kiterjesztve — ügyfeleink kényelmét szolgáló átalakításokat végeztettünk, intézkedéseink osztatlan tetszéssel és méltánnyal találkoztak. A felmerült költségeket a ház és felszerelési számlán könyveltük el.

Az elmúlt üzletév lefolyását vázolja elsősorban a pénzügyi viszonyok alakulásáról kívánunk megemlékezni. A pénzügyi viszonyokról nevezetes 1907. év eseményeiből kiindulva elősmert szakértők a kedvezőtlen pénzügyi viszonyoknak folytatónak még hosszú életet jósoltak. Mégis ezzel ellentétben a pénz szinte rohamos olcsóbbodásának voltunk szemtanúi. Az európai jegybankok példáját követve az Osztrák-Magyarbank hivatalos kamatlábát fokozatosan három ízben csökkentette és már május 8-án árt a normálisnak nevezhető 4%-os tételre. Világos jele volt ez az előző őszi nagy feszültség után beállt reakciónak, mely üzletünk forgalmában is lépésről lépésre mindinkább érezhetővé vált. Mig ugyanis az első félévben meglehetősen élénkiséget tapasztaltunk, addig a második félév forgalma a nagy tartózkodás folytán már nehezes és vontatott volt. Hátrátlató hatással volt a budapesti bankok által augusztus hóban életbe léptetett conditio-cartell is, mely, bár rövid ideig állt fenn, mégis különösen a vidéki társintézetekkel folytatott üzletünket szűkebb határok közé szorította. Az őszi idény nagyon kevésbé hasonlított más évek ez időbeni üzleti életéhez, mert csak elvétve sikerült az üzlettelenséget rövid időre leküzdeni.

Ha mindamellett összefoglalunk csak jelentéktelenül mögötte maradt a tavalyi eddig elért legmagasabb forgalomnak, ezt bizonyára annak köszönhetjük, hogy méltányosan alkalmazkodtunk a kamatláb hullámzásaihoz és előzékenységünkkel új üzletbarátokra is tettünk szert.

A részletekre áttérve örömmel konstatáljuk, hogy betévi ügyfeleink intézetünket az elmúlt évben is bizalmukkal tüntették ki; jele annak a takarékgazdálkodás befutó figyelemre méltó emelkedése, habár az év ezen üzletág fejlődésének épen nem kedvezett.

A váltó-leszámlálás terén élénk buzgalmat fejtettünk ki, miből folyólag, bár a forgalom fentjelzett okokból nem volt egészen kielégítő, mégis évről-évre körülbelül 20.000 koronával volt magasabb tárcánk állaga Nagy súlyt, mint eddig is, a pénzügyi és kereskedelmi jellegű váltók megszerzésére fektettünk, mivel ezen kihelyezések tekintélyes értékpapírtárcánkkal együtt intézeti mobilitásunk és hitelképességünk gerincét képezik. Futólag a folyó-számla üzletben is jobban voltunk foglalkoztatva s így ez üzletágban nagyobb forgalmat és jobb jövedelmet értünk el, bár zárlatokra alacsonyabb is vonatkozó állagunk.

A többi üzletágak keveset változtak. Értékpapírtárcánk magasabb, ellenben jelzálog-tárcánk alacsonyabb egyenleget mutat ki.

Üzletévünk pénzügyi eredményére áttérve megelégedéssel jelentjük a t. közgyűlésnek, hogy az várakozásunknak teljesen megfelelően alakult, miután az elért 90434 korona 21 filléres nyershaszon az eddig elért legkedvezőbb eredménytől alig tér el. Ezt az első félévben uralkodott aránylag kedvező költsönüzleti feltételeknek, valamint a folyó-számla üzlet és értékpapírtárcánk jobb jövedelmezőségének tulajdoníthatjuk. Sajnos, ezen előnyös eredményt csorbitatlanul nem bocsáthatjuk a t. közgyűlés rendelkezésére. Peres követeléseinket most is legszigorúbb bírálat tárgyává tettük és ezen bírálat eredményeként behajthatatlan követelések leírására az eredmény számlán 30.000 koronát levonásba hoztunk. Hisszük, hogy ezzel a

törvény rendelkezésének intézetünk jól felfogott érdekében is lelkiismeretesen felöltünk meg. Ezen intézkedésünkhöz és a tartalékalapnak 8000 koronával történt dotálásához a t. közgyűlés hozzájárulását ezennel kikérjük.

Az üzleteredmény felosztását a t. közgyűlésnek a következőképp javasoljuk az 1908. üzletév eredménye tesz a múlt évi 85.530 K 81 f.-rel szemben 90434 K 21 f. ebből veszteség címén levonandó 30000 K — f. a felmaradó 60434 K 21 f.

Összegekből alapszabály szerint fordítandó:

a) a tartalékalap javára 4834 K 74 f. helyett 8000 K — f.
b) az igazgatóság, felügyelő-bizottság és tisztviselők rész-illetményeire 10273 K 81 f.
c) leírás a házzámlán 3494 K 08 f.
d) leírás a felszereléseknél 1693 K 47 f.
Ezen összesen 23461 K 36 f.

tevő alapszabályszerű levonások után a t. közgyűlés rendelkezésére álló 1908. évi tiszta nyereség 36972 K 85 f. hozzáadva az 1907. évről áthozott 7000 K — f. 43972 K 85 f.

melyre nézve indítványozzuk, hogy ezen összegekből:

a 32. sz. részvénytulajdonosok f. évi február 15-től kezdve 12 koronával (10%) beváltassék 36000 K — f. az igazgatóság által meghatározandó jótékonycélra fordítassék 572 K 85 f. a felmaradó 7400 K — f.

Összegeket új számlára való előrevitelét indítványozzuk.

Az igazgatóságból kilépnek a mai nappal: Beller Károly és Sztudinka Gyula urak, mivel megbízatásuk lejárt; miért is kérjük a t. közgyűlést, hogy alapszabályaink 34. §-a értelmében 2 igazgatósági rendes és 3 póttag megválasztása iránt intézkedni, a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után előterjesztésünket elfogadni, részünkre és a felügyelő-bizottság részére az 1908. évre a felmentvényt megadni és végül a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 3 közgyűlési tagot kiküldeni méltóztatassék.

Kelt Kassán, az 1909. év január hó 18-án tartott igazgatósági ülésben.

A „Kassai Népbank“ igazgatósága.

Tisztelt közgyűlés!

Intézetünknek az elmúlt 1908. év folyamán alatt foganatosított szigorú vizsgálat és rovincsolás, valamint a közbenjárásunkkal történt zárlattározás alapján jelentjük a t. közgyűlésnek, hogy az elmúlt üzletévben az összes értékek szabályszerűleg kezeltek és teljes pontossággal elszámoltattak.

Mínthogy továbbá az igazgatóság által előterjesztett évi mérleg a zárlattározás alkalmával talált értékeknek és számadásoknak mindenben megfelelt, azt a törvény rendelkezésének megfelelőleg elismertük, aláírtuk s ennek alapján a számadások jóváhagyását, az évi mérleg megállapítását, a 43972 korona 85 filléres tiszta nyereségnek az igazgatóság által tervezett felosztását és végre az igazgatóság részére a felmentvény megadását indítványba hozzuk.

Kassa, 1909. január 25-én.

A felügyelő-bizottság:

Mocsáry József

Hensch Ernő

Varga Bertalan.

MÉRLEG-SZÁMLA

TEHER

VAGYON

	Korona	fillér	Korona	fillér
Pénztár-készlet			124480	67
Értékpapírtárca jegyzék szerint			1008884	05
Váltótárca			3639403	96
Folyószámlabeli adósság fedezettel			1440938	46
Előlegek értékpapírokra			19974	50
Jelzálogkölcsonók			313701	—
Intézeti ház			213000	—
Ingatlanok			72005	10
Atmeneti mérlegkamat:				
az 1908. évre járó függő értékpap.-kamat	11832	16		
hátralékos előlegkamat	162	44		
előre fizetett viszleszámitolási kamat	4111	92	16106	52
Felszerelések			8000	—
			6856494	26

	Korona	fillér	Korona	fillér
Részvénytulajdonosok 3000 db. részvény a 120 K				360000
Tartalékalap:				
Egyenleg 1907. december 31-én	174000	—		
Járulék az 1908. évi nyeresémből	8000	—	182000	—
Betétek:				
takarékbetét könyvekre	4051489	12		
folyószámlában	409156	53	4460645	65
Viszleszámitolás:				
viszleszámitolt váltók az Osztr.-Magyar banknál	344574	40		
" " " " más intézeteknél	891655	14	1236229	54
Hitelezők				519897
Betét kamatadó				7913
Fel nem vett osztalék				2920
Atmeneti mérlegkamat:				
előre bevett az 1909. évet ill. váltókamat	82386	36		
" " " " " jelz.-kamat	254	31	32640	67
Részletmennyek				10273
Nyereség áthozat 1907. évről	7000	—		
" egyenleg az 1908. évről	36972	85	43972	85
			6856494	26

TARTOZIK

NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA.

KÖVETEL

	Korona	fillér	Korona	fillér
Takarék- és folyószámla bet. utáni kamat	179212	76	197134	07
Betét kamatadó	17921	31		
Viszleszámitolási kamat			91705	42
Általános és községi adók			9533	56
Tisztviselők és ügyész fizetése és lakbéré			22703	32
Üzleti költség			8609	93
Napibiztosítási díjak			1184	04
Leírások:				
Behajthatatlan követeléseknél	30000	—		
Intézeti háznál	3494	08		
Felszereléseknél	1693	47	35187	55
Levonások:				
Tartalékalapra a nyeresémből	8000	—		
Részletmennyek	10273	81	18273	81
Nyereség-áthozat az 1907. évről	7000	—		
Nyereség-egyenleg az 1908. évről	36972	85	43972	85
			428304	55

	Korona	fillér	Korona	fillér
Nyereség-áthozat az 1907. évről			7000	—
Váltók utáni kamat			223399	39
Előlegek utáni kamat			1421	52
Jelzálog-kölcsonók utáni kamat			22340	97
Kamat idegen pénzügyintézeteknél elhelyezett betétek után			2711	73
Folyószámlák utáni kamat			101628	31
Értékpapírok utáni kamat			46475	49
Intézeti ház jövedelme			15182	92
Ingatlanok jövedelme			5891	67
Jutalékok			2252	55
			428304	55

Kassán, 1908. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság:

Feet Oszkár, vezérigazgató.

Rélay Róbert, ig. elnök.

Hegedűs Lajos, ig. alelnök.

Beller Károly

Schlesinger Albert

Dr. Szentfielky Gyula

Sztudinka Gyula

Dr. Vandracsek Jenő

Megvizsgáltattott és helyesnek találtattott:

Mocsáry József

Hensch Ernő

Varga Bertalan

felügyelő-bizottsági tagok.

Murányi József kiadó.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.